

15. 11. 2022

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Bude po současné energetické krizi následovat v České republice rovněž krize dluhová?

V souvislosti s energetickou krizí rostou v Evropské unii rovněž obavy z krize dluhové, protože jsou státy nuceny do energetické krize vkládat značné finanční prostředky. Zejména pro státy s vysokým zadlužením by mohlo další navyšování dluhu znamenat významné ekonomické problémy. Jak si stojí Česká republika a hrozí nám v souvislosti s energetickou krizí další problémy?

Náklady na řešení energetické krize v podobě zastropování cen by mohly v České republice dle odhadů dosáhnout až na úroveň cca 200 mld. Kč. Naopak příjmy z titulu dodatečného zdanění určitých sektorů či např. dividendy ze státních podniků nebo prodeje emisních povolenek tyto náklady s určitostí celé nepokryjí, v souvislosti s těmito výdaji tak dojde k dalšímu navýšení státního dluhu.

Česká republika je na tom v porovnání s ostatními státy Evropské unie v rámci zadlužení relativně dobře. Srovnání výše státního dluhu mezi jednotlivými státy lze provést například pomocí jeho podílu na HDP. Česká republika se v případě velikosti ukazatele podílu státního dluhu na HDP pohybovala v předchozích letech mezi špičkou EU. Před pandemií koronaviru dosahovala hodnota podílu státního dluhu na HDP okolo 30 % a tento podíl vykazoval dokonce klesající tendence. V souvislosti s koronavirovou krizí a následnými výdaji ze státního rozpočtu došlo v České republice k prohloubení státního dluhu na úroveň cca 44 % HDP (údaj k 30. 9. 2022). Z hlediska aktuálního podílu státního dluhu na HDP již Česká republika nepatří mezi premianty v EU, nicméně úroveň státního dluhu na úrovni 44 % HDP by rozhodně neměla představovat žádný významný problém.

Pomoc českým domácnostem a firmám v podobě zastropování cen energií by tedy sama o sobě neměla mít díky aktuálně nízkému zadlužení významný vliv na potenciální vznik dluhové krize v České republice. Lze tedy pochopit a akceptovat, že je pro současnou vládu pomoc českým firmám a domácnostem s cenami energií prioritní, stejně jako pro vlády v ostatních zemích EU.

Pozitivní výhled české ekonomiky sdílí rovněž ratingová agentura Standard & Poor's, která patří mezi tři nejvýznamnější světové ratingové agentury. Dne 14. října 2022 agentura potvrdila stávající ratingové hodnocení na úrovni AA-, i ratingový výhled České republiky na úrovni „stabilní“. Pozitivně byla hodnocena právě nízká úroveň dluhu, velikost devizových rezerv a rostoucí zásoby zemního plynu, přičemž tyto faktory by mohly pomoci zmírnit rizika související s válkou na Ukrajině a dodávek energií. Česká republika by si tedy měla s energetickou krizí a souvisejícím navýšením rozpočtových schodků poradit. Rovněž agentura Standard & Poor's předpokládá setrvání státního dluhu okolo úrovně 40 % HDP minimálně do roku 2025 a Česká republika by tak měla nadále vykazovat jedno z nejnižších zadlužení vůči HDP v Evropě.

Mírně negativnější postoj k ratingu České republiky zaujaly ve třetím čtvrtletí roku 2022 agentury Scope Ratings a Moody's, které sice potvrdily stávající ratingové hodnocení, avšak změnilý výhled ze stabilního na negativní. Důvodem je především zvýšené riziko výpadků dodávek plynu z Ruska, což by mohlo vést k recesi s negativními dopady pro hospodářský růst.

I přes současný růst zadlužení a růst nákladů na obsluhu lze tedy shrnout, že v porovnání s ostatními státy Evropy jsme na tom z hlediska úrovně zadlužení dobře a dluhová krize by nám bezprostředně, v souvislosti s krizí energetickou, hrozit neměla, což potvrzují i hlavní ratingové agentury.

Z dlouhodobého hlediska lze však nepříznivě hodnotit aktuální vysokou dynamiku růstu zadlužení, což by mohlo vyvolat negativní reakce finančních trhů. Další otázkou z dlouhodobého hlediska je, jak dlouho bude současná energetická krize trvat a zda bude mít současná či příští vláda odvahu přestat s dotováním cen energií nebo podporu snížit a ukončit zvyšování zadlužení českého státu. Za riziko z hlediska možné dluhové krize lze rovněž z dlouhodobého hlediska považovat strukturu veřejných financí a její dlouhodobé směřování, kdy dochází k navyšování rozdílu mezi příjmy a výdaji a změna k udržitelnosti zůstává v nedohlednu. Za příčinu nerovnováhy veřejných financí lze označit zejména fiskální kroky provedené v posledních dvou letech, jako např. snižování daní během pandemie koronaviru a navazující vysoký strukturální deficit.

Aby dluhová krize nenastala ani v delším horizontu, bude nutné veřejné finance ozdravit a přijmout některá nepopulární rozhodnutí a provést aktivní kroky vedoucí k úpravě příjmové i výdajové strany státního rozpočtu.

Ing. Tomáš Dvořák

Senior Business Valuation Consultant

Equity Solutions Appraisals s.r.o. - znalecká kancelář

Ovocný trh 573/12
110 00 Praha 1

Tel.: +420 222 314 447

e-mail: info@equitysolutions.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [AML a diskriminace v realitní praxi: chyby, které mohou vyjít draho](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)

- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení – nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)